(כו) לא מִקְרֵי מִצְטַעֵר, וְחַיָּב לֵישֵׁן שָׁם (כז) אַף עַל גַּב דְּצָרִיךְ לְכִפּוֹף יָדָיו וְרַגְלָיו (תרומת הדשן סימן צ״ב), וְלֹא יוכַל אָדָם לוֹמַר מִצְטַעֵר אֲנִי (כח) * אֶלָּא בְּדָבָר (כט) שֶׁדָּרְךְ בְּנֵי אָדָם לְהִצְטַעֵר בּוֹ (טור). וְאֵין הַמִּצְטַעֵר פָּטוּר (ל) אֶלָּא אִם יִנָּצֵל עַצְמוֹ מִן הַצַּעַר, אֲבָל בְּלָאו הָכִי חַיָּב לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה אַף עַל גַּב דְּמִצְטַעֵר (מרדכי פרק הישן (סמ״ק): ה (ח) [ח] (לא) לְאָבֵל חַיָּב בְּסֻכָּה: ו (ט) (לב) מֻתָּן וְשׁוֹשְׁבִינָיו וְכָל בְּנֵי הַחֻפָּה (י) [י] (לג) פְּטוּרִים

ל מִקְרָא דִּרב (כ״ה) [כ״ה]. מ גַּם זֶה שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

וּבְתִשּׁוּבַת חֵכֶם צְבִי סִימָן (ס״ד) [צ״ד]: ה (ח) אָבֵל. וְאִם מִצְטַעֵר עַל הַמֵּת מֻחְמֶּרֶת יְשִׁיבָתוֹ בַּסֻּכָּה, וְאֵין יָכוֹל לְהַסִּירוֹ מִלִּבּוֹ, פְּטוּר. עַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) וְט״ז (סק״ח): ו (ט) חָתָן. עַיִן סִימָן תקמ״ו סָעִיף ג׳ מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם: (י) פְּטוּרִים. וְאִם בָּלָא

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שֶׁהָרוּחַ מְצוּיָה שָׁם וְאֵין דֶּרֶךְ לִישֵׁן, וַאֲפִלּוּ הָכִי עֲשָׂאָה לְצָרְךָ אֲכִילָה, עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּשׁוּ״ת מַיִם רַבִּים סִימָן נ״ג תְּשׁוּבַת מֹהַר״י דַּיָּן לְהַעֲמִיד דִּבְרֵי הַמְּרַדְּכִי וּתְרוּמַת הַדֶּשֶׁן, וְעַיִן שָׁם סִימָן נ״ד. וְעַיִן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ד) בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (ח״א סי׳ צא), הֶאֱרִיךְ דְּאַף דְּמִי שֶׁאֵינוֹ יָשֵׁן בַּסֻּכָּה מִפְּנֵי הַצִּנָּה אוֹ מִפְּנֵי שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לִישֵׁן שָׁם אִישׁ וּבֵיתוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי יָצָא יְדֵי חוֹבַת אֲכִילָה. וְעַיִן בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק״ה) שֶׁמְּסְתַּפֵּק בְּחוֹלֶה שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה אִם פָּטוּר בְּלַיְלָה רִאשׁוֹנָה, וְכָתַב שֶׁמִּדִּבְרֵי אַרְחוֹת חַיִּים (סי׳ לב) וְהַלְבוֹשׁ (סי׳ עא) מִשְׁמַע דְּחוֹלֶה אַף בְּלַיְלָה רִאשׁוֹנָה פָּטוּר, וְכֵן נִרְאֶה מִדִּבְרֵי הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח), וְדַוְקָא מִצְטַעֵר חַיָּב בְּלַיְלָה רִאשׁוֹנָה, עַיִן שָׁם: ה [ח] אָבֵל. וְעַיִן בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן ל״ד שֶׁהִקְשָׁה דְּהָא אָבֵל אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ, וּבְכֻתָּנִים אִמְרִינַן בַּעֲרָכִין ג׳ (ע״ב) דְּבִשְׁעַת עֲבוֹדָה פְּטוּרִים, מִשּׁוּם דְּתָדִיר (ויקרא כג מב) ׳תֵּשְׁבוּ׳ וְכוּ׳. וְתַרֵץ דְּהָתָם רַק דֶּרֶךְ הֲנָיָה אֲמִינָא קָאֲמִרִינַן, אֲבָל בְּאָמֶת אֵינוֹ כֵּן. וְעַיִן לְעֵיל סִימָן תרל״ט (ס״ב) בְּהַגָּ״ה וּבְמָגֵן אַבְרָהָם שָׁם (סק״ח) וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּאֲלִיָּה רַבָּה כָּאן (ס״ק יג): ו [י] פְּטוּרִים. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיִן בְּגִנַּת וָרָדִים כְּלָל ד׳ סִימָן י״ג דְּבִזְמַנֵּינוּ הַשּׁוֹשְׁבִינִים וְכָל בְּנֵי חֻפָּה חַיָּבִים, שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לִסְעֹד עִם הֶחָתָן וְהַכַּלָּה בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה, אֶלָּא אֲפִלּוּ אוֹכְלִים לְבַדָּם כּוֹ׳, עַיִן שָׁם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּהָרַא״ש (פרק ב סי׳ ח)

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בֵּין בְּחֹל (מ) וּבֵין בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב. אָכֵן מִפְּנֵי חֲשַׁשׁ הָרוֹאִים שֶׁיֹּאמְרוּ שֶׁמְּסַכֵּךְ סֻכָּתוֹ בְּסָדִין, אֵין לְהָקֵל (מא) כְּשֶׁמְּסַכֵּךְ לְמַעְלָה אֶלָּא אִם כֵּן נָכָר לַכֹּל שֶׁמְּכַוִּין בָּזֶה רַק לְהָגֵן מִפְּנֵי הָרוּחַ. וְעַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם לְעֵיל בְּסִימָן תרכ״ט (ס״ק כה) דְּמִכָּל מָקוֹם לֹא יְבָרֵךְ בְּכָל זֶה בְּרָכַת לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה: (כו) לֹא מִקְרֵי מִצְטַעֵר. דְּדָרְךְ הָאָדָם לְפָעָמִים לִישֵׁן כָּךְ כְּפוּף, וּרְאִיָּה מֵהָא דְּקָיְימָא לָן (סי׳ תרלד ס״א) שֶׁשָּׁעוּר סֻכָּה שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה טְפָחִים, שֶׁבְּוַדַּאי אֵין אָדָם יָכוֹל לִישֵׁן שָׁם אִם לֹא בִּכְפִיפַת גּוּפוֹ וְאֵיבָרָיו. (מב) וּלְפִי זֶה אֲפִלּוּ אִם עָשָׂה אוֹתָהּ לְכַתְּחִלָּה בְּאֹפֶן שֶׁרְאוּיָה לִישֵׁן שָׁם בְּפִשּׁוּט, וְאַחַר כָּךְ בָּא אֵיזֶה עִנְיָן שֶׁנַּעֲשָׂה דְּחוּק וְצַר לִשְׁכַּב, גַּם כֵּן מְחֻיָּב לִישֵׁן שָׁם. וְכָתַב בְּסֵפֶר נָהָר שָׁלוֹם דְּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁהוּא מְעֻנָּג וְקִים לֵיהּ בְּגַוֵּיהּ דִּלְדִידֵיהּ הָוֵי מִצְטַעֵר לִישֵׁן שָׁם בִּכְפִיפָה, (מג) אֵין הָכִי נַמִּי שֶׁפָּטוּר מִלִּישֵׁן שָׁם, [וְאַף עַל פִּי כֵן (מד) יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּאֲכִילָה, כֵּיוָן שֶׁבְּעֵת עֲשִׂיָּה הָיָה רָאוּי לְדִידֵיהּ לֶאֱכֹל וְלִישֵׁן שָׁם]: (כז) אַף עַל גַּב דְּצָרִיךְ לְכַפּוֹף יָדָיו וְרַגְלָיו. הַיְנוּ אַף אִם אֵין לוֹ עֵצָה הָאֵיךְ לִפְשֹׁט רַגְלָיו חוּץ לַסֻּכָּה, (מנ) דִּבְפוֹשֵׁט רַגְלָיו חוּץ לַסֻּכָּה לְכַלַּי עָלְמָא לֹא מִקְרֵי מִצְטַעֵר בְּכָךְ וְחַיָּב לֵישֵׁן שָׁם. וְאַף שֶׁצָּרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁיִּהְיֶה הַשֻּׁלְחָן גַּם כֵּן בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה, דְּאִי לָאו הָכִי חֲיִישִׁינַן שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תרל״ד (ס״ד): (כח) אֶלָּא בְּדָבָר וְכוּ׳. דְּאִי לָאו הָכִי, אַף שֶׁהוּא מִצְטַעֵר אִמְרִינַן בְּטָלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם: (כט) שֶׁדָּרְךְ בְּנֵי אָדָם לְהִצְטַעֵר בּוֹ. אִם לֹא (מג) שֶׁהוּא מַאֲנִיני הַדַּעַת, וְכָל אֲנִיני הַדַּעַת מִצְטַעֲרִין בָּזֶה: (ל) אֶלָּא אִם יִנָּצֵל וְכוּ׳. דְּהַטַּעַם דְּמִצְטַעֵר פָּטוּר מִשּׁוּם דְּכָעֵין דִּירָה בָּעֵינַן, וְאֵין אָדָם דָּר בְּמָקוֹם צַעַר כָּל שֶׁיּוּכַל לְהִנָּצֵל מִזֶּה וְהָכִי נַמִּי בְּסֻכָּה: ה (לא) אָבֵל חַיָּב בְּסֻכָּה. דְּאַף עַל גַּב דְּמִצְטַעֵר פָּטוּר מִן הַסֻּכָּה, (מד) הָנֵי מִילֵּי צַעֲרָא דְּמֵילָא הַבָּא לוֹ (מה) מֵחֲמַת הַסֻּכָּה, אֲבָל הָכָא אִיהוּ דְּקָמְצַעַר נַפְשֵׁיהּ, אִיבָּעֵי לֵיהּ לְיַתּוּבֵי דַּעְתֵּיהּ כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה. כָּתַב בְּסֵפֶר תַּנְיָא (סי׳ פג), אִם הַמֵּת הָיָה חָבִיב כָּל כָּךְ שֶׁאֵין יָכוֹל לְהַסִּירוֹ מִלִּבּוֹ, פָּטוּר. וּמַיְירֵי שֶׁמְּצְטַעֵר בִּישִׁיבָתוֹ בַּסֻּכָּה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י)]. ג[וְעַיִן בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק״ד) (מו) שֶׁחוֹלֵק בָּזֶה עַל הַתַּנְיָא. בְּפִרְי מְגַדִּים (א״א סק״י) מְסַתְּפֵק לְעִנְיַן אוֹנֵן בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אוֹ אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב כְּשֶׁרוֹצֶה לִקְבֹּר עַל יְדֵי נָכְרִי בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי דְּאָז חָל דִּינֵי אֲנִינוּת, (מז) אִם חַיָּב בְּסֻכָּה, עַיַּן שָׁם. וּבְסֵפֶר בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (ס״ק יט) מְצַדֵּד (מח) שֶׁהוּא פָּטוּר, עַיַּן שָׁם: ו (לב) חָתָן וְכוּ׳. דְּאֵין שִׂמְחָה (מט) אֶלָּא בְּחֻפָּה, וְחֻפָּה נִקְרָא מָקוֹם הַמּוּכָן לִישִׁיבַת חָתָן וְכַלָּה (הָרַא״ש (פרק ב סי׳ ח)), וְאֵין יְכוֹלִין לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה וְלִשְׂמֹחַ בַּחֻפָּה, דְּאֵין שִׂמְחָה (נ) אֶלָּא בְּמָקוֹם סְעוּדָה. וּמַיְירֵי שֶׁנָּשָׂא עֶרֶב הֶרֶגֶל אוֹ קֹדֶם, דְּאֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים בַּמּוֹעֵד כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תקמ״ו (ס״א): (לג) פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה וְכוּ׳. וְיֵשׁ (נא) מְחַיְּבִין (אוֹתָם) [אוֹתָן], דְּסְבִירָא לְהוּ דְּאָפְשָׁר לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה וְלִשְׂמֹחַ בַּחֻפָּה. וְעַל כֵּן הִסְכִּימוּ (נב) אַחֲרוֹנִים דְּרָאוּי

בֵּאוּר הֲלָכָה

* אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁדָּרְךְ בְּנֵי אָדָם לְהִצְטַעֵר בּוֹ [טור]. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דַּעַת הָרַ״ן [יב. ד״ה חתן] אֵינוֹ כֵן, דְּזֶה לְשׁוֹנוֹ גַּבֵּי סַרְחָא דְּגַרְגִּישְׁתָּא: לֹא שָׁיְיהֵא מָאוּס לַכֹּל, דְּאִי הָכִי מִפְּלָא לֵישׁ שׁוּם בְּפִשּׁוּט, וְאַחַר כָּךְ בָּא אֵיזֶה עִנְיָן שֶׁנַּעֲשָׂה דְּחוּק וְצַר לִשְׁכַּב, גַּם כֵּן מְחֻיָּב לִישֵׁן שָׁם. וְכָתַב בְּסֵפֶר נָהָר שָׁלוֹם דְּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁהוּא מְעֻנָּג וְקִים לֵיהּ בְּגַוֵּיהּ דִּלְדִידֵיהּ הָוֵי מִצְטַעֵר לִישֵׁן שָׁם בִּכְפִיפָה, (מ) אֵין הָכִי נַמִּי שֶׁפָּטוּר מִלִּישֵׁן שָׁם, [וְאַף עַל פִּי כֵן (מד) יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּאֲכִילָה, כֵּיוָן שֶׁבְּעֵת עֲשִׂיָּה הָיָה רָאוּי לְדִידֵיהּ לֶאֱכֹל וְלִישֵׁן שָׁם]: (כז) אַף עַל גַּב דְּצָרִיךְ לְכַפּוֹף יָדָיו וְרַגְלָיו. הַיְנוּ אַף אִם אֵין לוֹ עֵצָה הָאֵיךְ לִפְשֹׁט רַגְלָיו חוּץ לַסֻּכָּה, (מא) דִּבְפוֹשֵׁט רַגְלָיו חוּץ לַסֻּכָּה לְכַלַּי עָלְמָא לֹא מִקְרֵי מִצְטַעֵר בְּכָךְ וְחַיָּב לֵישֵׁן שָׁם. וְאַף שֶׁצָּרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁיִּהְיֶה הַשֻּׁלְחָן גַּם כֵּן בְּתוֹךְ הַסֻּכָּה, דְּאִי לָאו הָכִי חֲיִישִׁינַן שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תרל״ד (ס״ד): (כח) אֶלָּא בְּדָבָר וְכוּ׳. דְּאִי לָאו הָכִי, אַף שֶׁהוּא מִצְטַעֵר אִמְרִינַן בְּטָלָה דַּעְתּוֹ אֵצֶל כָּל אָדָם: (כט) שֶׁדָּרְךְ בְּנֵי אָדָם לְהִצְטַעֵר בּוֹ. אִם לֹא (מג) שֶׁהוּא מַאֲנִיני הַדַּעַת, וְכָל אֲנִיני הַדַּעַת מִצְטַעֲרִין בָּזֶה: (ל) אֶלָּא אִם יִנָּצֵל וְכוּ׳. דְּהַטַּעַם דְּמִצְטַעֵר פָּטוּר מִשּׁוּם דְּכָעֵין דִּירָה בָּעֵינַן, וְאֵין אָדָם דָּר בְּמָקוֹם צַעַר כָּל שֶׁיּוּכַל לְהִנָּצֵל מִזֶּה וְהָכִי נַמִּי בְּסֻכָּה: ה (לא) אָבֵל חַיָּב בְּסֻכָּה. דְּאַף עַל גַּב דְּמִצְטַעֵר פָּטוּר מִן הַסֻּכָּה, (מד) הָנֵי מִילֵּי צַעֲרָא דְּמֵילָא הַבָּא לוֹ (מה) מֵחֲמַת הַסֻּכָּה, אֲבָל הָכָא אִיהוּ דְּקָמְצַעַר נַפְשֵׁיהּ, אִיבָּעֵי לֵיהּ לְיַתּוּבֵי דַּעְתֵּיהּ כְּדֵי לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה. כָּתַב בְּסֵפֶר תַּנְיָא (סי׳ פג), אִם הַמֵּת הָיָה חָבִיב כָּל כָּךְ שֶׁאֵין יָכוֹל לְהַסִּירוֹ מִלִּבּוֹ, פָּטוּר. וּמַיְירֵי שֶׁמְּצְטַעֵר בִּישִׁיבָתוֹ בַּסֻּכָּה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י)]. ג[וְעַיִן בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק״ד) (מו) שֶׁחוֹלֵק בָּזֶה עַל הַתַּנְיָא. בְּפִרְי מְגַדִּים (א״א סק״י) מְסַתְּפֵק לְעִנְיַן אוֹנֵן בְּחֹל הַמּוֹעֵד, אוֹ אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב כְּשֶׁרוֹצֶה לִקְבֹּר עַל יְדֵי נָכְרִי בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי דְּאָז חָל דִּינֵי אֲנִינוּת, (מז) אִם חַיָּב בְּסֻכָּה, עַיַּן שָׁם. וּבְסֵפֶר בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (ס״ק יט) מְצַדֵּד (מח) שֶׁהוּא פָּטוּר, עַיַּן שָׁם: ו (לב) חָתָן וְכוּ׳. דְּאֵין שִׂמְחָה (מט) אֶלָּא בְּחֻפָּה, וְחֻפָּה נִקְרָא מָקוֹם הַמּוּכָן לִישִׁיבַת חָתָן וְכַלָּה (הָרַא״ש (פרק ב סי׳ ח)), וְאֵין יְכוֹלִין לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה וְלִשְׂמֹחַ בַּחֻפָּה, דְּאֵין שִׂמְחָה (נ) אֶלָּא בְּמָקוֹם סְעוּדָה. וּמַיְירֵי שֶׁנָּשָׂא עֶרֶב הֶרֶגֶל אוֹ קֹדֶם, דְּאֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים בַּמּוֹעֵד כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תקמ״ו (ס״א): (לג) פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה וְכוּ׳. וְיֵשׁ (נא) מְחַיְּבִין (אוֹתָם) [אוֹתָן], דְּסְבִירָא לְהוּ דְּאָפְשָׁר לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה וְלִשְׂמֹחַ בַּחֻפָּה. וְעַל כֵּן הִסְכִּימוּ (נב) אַחֲרוֹנִים דְּרָאוּי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) שָׁם: (מא) כֵּן הוּא דַּעַת הָרוֹקֵחַ (סי׳ ריט) [דְּכְשֶׁמְּסַכֵּךְ תַּחַת הַסְּכָךְ אֵין לָחֹשׁ בָּזֶה מִפְּנֵי הָרוֹאִים], אֲבָל דַּעַת הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ לֵעֵיל בְּסִימָן תרכ״ט (ס״ט) אֵין מַשְׁמַע כֵּן כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם (ביה״ל ד״ה אלא אם כן), דִּלְדִידְהוּ גַּם תַּחַת הַסְּכָךְ יֵשׁ לִירָהֵר בָּזֶה. וּמִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא רַק לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה, נִרְאֶה דְּיֵשׁ לְהָקֵל כְּמוֹתוֹ בְּמָקוֹם הַדָּחָק, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לֶאֱכֹל חוּץ לַסֻּכָּה: (מב) אֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) וּנְהַר שָׁלוֹם, וְכֵן מוֹכֵח מִדֶּרֶךְ הַחַיִּים וְהַגְרַ״ז, דְּלֹא כְּטֶ״ז (סק״ה): (מג) וּכְעוּבְדָא דְּרַב יוֹסֵף בְּדַף כ״ט עַמּוּד א׳: (מד) וְהַפְּרִי מְגַדִּים (מ״ז סק״ה) שֶׁכָּתַב דְּאֵינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָה, אֶפְשָׁר דְּרַק אַשְׁנָה קַאי. וְדַע עוֹד דְּהִנֵּהוּ שְׁלוֹם וְכֵן הַפְּרִי מְגַדִּים (שם) כָּתְבוּ דְּבָר חָדָשׁ, דְּבְאִישׁ זֶה אִם עָשָׂה סֻכָּה לְכַתְּחִלָּה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִפְשֹׁט רַגְלָיו, אֵינוֹ יוֹצֵא אַף בַּאֲכִילָה, כֵּיוָן שֶׁהוּא מִצְטַעֵר בְּשִׁנָּה. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי מִדִּבְרֵי הָרַ״ן לֹא מְשַׁמַּע כֵּן, דְּזֶה לְשׁוֹנוֹ גַּבֵּי סִירְחָא דְּגַרְגִּישְׁתָּא (יב. ד״ה חתן): לֹא שָׁיְיהֵא רֵיחָהּ מָאוּס לַכֹּל, דְּאִי הָכִי מִיפְּסְלָא הַסֻּכָּה, דִּדְאָמְרִינַן לְעֵיל הָנֵי שׁוּצֵי וְשׁוֹאֲצֵי אֵין מְסַכְּכִין בָּהֶם דְּכִיוָן דְּסָנֵי רֵיחַיְיהוּ שָׁבִיק לְהוּ וְנָפֵיק, אֶלָּא הָכָא בְּדִמְצְטַעֵר אֵיהוּ לְחוּדֵיהּ עָסְקִינַן. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הִנֵּה מְשַׁמַּע מִגְּמָרָא וְכֵן מַרַ״ן דְּבְאֲכִילָה יוֹצֵא בָּהּ, אַף דִּבְשֵׁנָה אֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ מִשּׁוּם מִצְטַעֵר, הֲרֵי דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּכְיוָן דִּכְלֵי עָלְמָא אֵינָם מִצְטַעֲרִים לִישֵׁן שָׁם, גַּם הוּא יוֹצֵא עַל כָּל פָּנִים בַּאֲכִילָה. וְצָרִיךְ עִיּוּן: (מג) פְּרִי מְגַדִּים (מ״ז סק״ה): (מג) טַ״ז (סק״ו). וְהִנֵּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) רָצָה גַּם כֵּן לְיַשֵּׁב קֻשְׁיַת הַט״ז, וְכָתַב דְּבָעֵינַן שֶׁיְּהֵא יָדוּעַ שֶׁהוּא מַאֲנִיני הַדַּעַת. וְהִנֵּה כָּל הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהִעְתִּיקוּ דִּינָא דְּרַב יוֹסֵף לֹא הִזְכִּירוּ פְּרָט זֶה, [א]וּמִשְׁמַע דְּכֵיוָן דְּהוּא יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מַאֲנִיני הַדַּעַת דָּיוֹ. וְכֵן בְּב״ח מַשְׁמַע גַּם כֵּן כְּהַט״ז. וּבְכִבּוּרֵי יַעֲקֹב (ס״ק טו) כָּתַב גַּם כֵּן שֶׁאֵין דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם מְכָרְחִין: ה (מד) גְּמָרָא (כה:): (מה) כְּגוֹן מִפְּנֵי הַחַמָּה אוֹ צִנָּה אוֹ סַרְחוֹן [רַשׁ״י (שם ד״ה צינא)]: (מו) וְכֵן בְּשִׁאֲרֵי רִאשׁוֹנִים לֹא מָצָאתִי דָּבָר זֶה: (מז) דְּאֹנֶן לֹא פָּטוּר רַק מִמִּצְוַת עֲשֵׂה בְּשָׁעָה [דְּקַיְימָא לַן (סי׳ תרלח ס״ב) דְּאֹנֶן פָּטוּר מִכָּל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּתּוֹרָה, וְכֵן מוֹכֵחַ מִסּוּגְיָא דְּסוּכָה (דף כה.) דְּאֹנֶן לֹא מִקְרֵי מִצְטַעֵר, וְאֵין לְחַלֵּק בֵּין מִצְטַעֵר פָּטוּר לְאֹנֶן, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִסּוּכָּה, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִתְּפִלִּין, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקְּרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִתְּפִלָּה, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקְּרִיאַת הַתּוֹרָה, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִתְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן פֶּסַח, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן חֲגִיגָה, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן רְאִיָּה, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן שְׁלָמִים, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן מוּסָף, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן נְסָכִים, וְכֵן מוֹכֵחַ מִדְּאִיצְטְרִיכוּ לְמֵימַר דְּאֹנֶן פָּטוּר מִקָּרְבָּן תָּמִיד

הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרמ

נ מִשְׁנָה שָׁם כ״ה (ע״א). ס בְּרַיְיתָא שָׁם כ״ו (ע״א). ע שָׁם בִּבְרַיְיתָא.

מִן הַסֻּכָּה כָּל שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה. [*] (לד) *(וּסְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְכֵן הַסְּעוּדָה שֶׁאוֹכְלִין אֵצֶל הַיּוֹלֶדֶת חַיָּבִין בְּסֻכָּה) (מהרי״ק שורש (קע״ט) [קע״ח]): **ז** (לה) * [נ]**שְׁלוּחֵי מִצְוָה** (לו) **פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה,** (לז) [ס]**בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה.** (לח) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ל״ח (ס״ח בהג״ה)): **ח** (לט) * [ע]**הוֹלְכֵי דְּרָכִים בַּיּוֹם,** (מ) **פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה בַּיּוֹם** (מא) **וְחַיָּבִים בַּלַּיְלָה. הוֹלְכֵי דְּרָכִים בַּלַּיְלָה, פְּטוּרִים בַּלַּיְלָה וְחַיָּבִים בַּיּוֹם.** הַגָּהּ: וְדַוְקָא כְּשֶׁיּוּכְלוּ לִמְצֹא סֻכָּה, (מב) אֲבָל אִם אֵינָם מוֹצְאִים סֻכָּה, יוּכְלוּ לֵילֵךְ לְדַרְכָּם אַף שֶׁלֹּא יֵשְׁבוּ בָּהּ לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, כִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ דַּרְכּוֹ מִשּׁוּם בֵּיתוֹ (ר״ן פרק הישן (יב.)), וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ רַק בַּיּוֹם, פָּטוּר אַף בַּלַּיְלָה, (מג) דְּאֵין לַעֲשׂוֹת לוֹ שָׁם דִּירָה. וְהַהוֹלְכִים לִכְפָרִים לִתְבֹּעַ חוֹבוֹתֵיהֶם וְאֵין לָהֶם סֻכָּה בְּאוֹתָן הַכְּפָרִים, (יא) [יא] יַחְמִירוּ עַל

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

אֲפִלּוּ בְּחָתָן גּוּפֵיהּ מְחַיֵּב, וְאִם כֵּן בַּקְּרוּאִים יֵשׁ לוֹמַר דְּמוֹדִים לְהָרֹא״ש, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּחַיִּים שָׁאַל חֵלֶק ב׳ סִימָן ל״ה (ס״ד) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן דִּקְרוּאִים שֶׁאֵינָם רַק מְזֻמָּנִים לִסְעוּדַת הַיּוֹם לָאו בְּנֵי חֻפָּה מִיקְּרֵי, וְהֵבִיא דִּבְרֵי גִּנַּת וְרָדִים, וְכָתַב שֶׁהָעִקָּר כִּדְבָרָיו, וְכֵן כִּמְדֻמֶּה קָרוֹב לְוַדַּאי שֶׁמִּנְהַג יְרוּשָׁלַיִם תִּבָּנֶה וְתִכּוֹנֵן בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ שֶׁהֶחָתָן וּבְנֵי חֻפָּה קוֹבְעִים סְעוּדָתָן בַּסֻּכָּה, עַיֵּן שָׁם: **[בהג״ה] וּסְעוּדַת בְּרִית.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) דְּאַף עַל גַּב דְּהָוֵי סְעוּדַת מִצְוָה, מִכָּל מָקוֹם אֵינָהּ כָּל כָּךְ כִּסְעוּדַת נִשּׂוּאִין וְדֵי בַּעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים, וְעַיֵּן שָׁם דִּסְעוּדָה שֶׁלִּפְנֵי הַמִּילָה בַּלַּיְלָה לֹא הָוֵי סְעוּדַת מִצְוָה, דְּלֹא כְּנַחֲלַת שִׁבְעָה (סי׳ יב). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן (תקנ״ב) [תקנ״ח] (מג״א סק״א). וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יט) שֶׁכָּתַב דְּמוֹהֲרִי״ק שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקוֹר הַדִּין דְּחַיָּב בְּסֻכָּה לֹא מַיְירֵי מִסְּעוּדַת בְּרִית מִילָה, דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּמֻתָּר, כֵּיוָן שֶׁנִּזְכָּר בְּשַׁ״ס פֶּרֶק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּמִילָה (שבת קל.) וְתוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה שש). אַךְ דְּשָׁקֵיל וְטָרֵי בִּשְׁבוּעַ הַבֵּן, דְּהַיְינוּ הַסְּעוּדָה שֶׁאֵצֶל הַיּוֹלֶדֶת, שֶׁאֵינָהּ מִצְוָה כָּל כָּךְ, מִיהוּ יֵשׁ לוֹמַר אִיפְּכָא, דִּבְרִית מִילָה אֶפְשָׁר דְּאָסוּר (וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דְּמֻתָּר וְהוּא טָעוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּאָסוּר) חוּץ לַסֻּכָּה, שֶׁאֵין צָרִיךְ לִהְיוֹת אֵצֶל הַיּוֹלֶדֶת, אֲבָל שְׁבוּעַ הַבֵּן שֶׁרְגִילִין אֵצֶל הַיּוֹלֶדֶת דַּוְקָא, מִסְתַּפֵּק. וְנִרְאֶה דִּשְׁמִינִי עֲצֶרֶת יֵשׁ לְהָקֵל בִּשְׁנֵיהֶם, וְהוּא פָּשׁוּט. וְעַיֵּן שָׁם בְּמַהֲרִי״ק דִּלְעִנְיַן אֲכִילַת פֵּרוֹת בְּעָלְמָא כְּמוֹ שֶׁרְגִילִים, הַמֵּקֵל לֹא הִפְסִיד, עַיֵּן שָׁם. וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב סִימָן תרל״ט (ס״ב בהג״ה) דְּמֻתָּר בְּיַיִן וּפֵרוֹת אֲפִלּוּ קָבַע עֲלַיְיהוּ, אִם כֵּן אֵין נַפְקָא מִנָּהּ בָּזֶה רַק בְּמַחְמִיר עַל עַצְמוֹ, וּבָזֶה אֵין לְהַחְמִיר. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה סָעִיף קָטָן כ׳ דְּאֶפְשָׁר דְּבַזְּמַן הַזֶּה אוֹכְלִין מִינֵי תַּרְגִּימָא, וּלְכָךְ כָּתַב בְּשֵׁם מַהֲרִי״ק דְּגַם בְּנֵי הַסְּעוּדָה שֶׁאוֹכְלִים אֵצֶל הַיּוֹלֶדֶת דְּאָז לֹא בָּעֵי סֻכָּה, עַיֵּן שָׁם: **ח [יא] יַחְמִירוּ.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) דְּאַף בִּמְקוֹם כּוּתִים חַיָּב לַעֲשׂוֹת סֻכָּה. וְכָתַב הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כב) דְּפָשׁוּט שֶׁאִם אֵין הַכּוּתִים מַנִּיחִין לַעֲשׂוֹת

בַּאֵר הֵיטֵב

טִרְחָא יְכוֹלִים לְקַיֵּם מִצְוַת סֻכָּה, חַיָּבִים: **ח** (יא) **יַחְמִירוּ.** וְאִם הוּא בַּשָּׂדֶה, אֲפִלּוּ

בֵּאוּר הֲלָכָה

סָעִיף י״ד, עַיֵּן שָׁם, אִם כֵּן אַזְדָּא רְאָיָתוֹ. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁהַדַּרְכֵי מֹשֶׁה (סק״א) הֵעִיר בָּזֶה עַל דִּבְרֵי הָרַ״ן, עַיֵּן שָׁם. **אוּלָם אִם הוּא מֵאֲנִינֵי הַדַּעַת, גַּם הַטּוּר מוֹדֶה דְּפָטוּר** כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַבַּ״ח (ס״ג) וְהַטַּ״ז (סק״ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה:

ו * וּסְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לד) **מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּדֵי לָהֶם בַּעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים, וּמַשְׁמַע מִזֶּה דְּאִם הַסֻּכָּה קְטַנָּה מֵהָכִיל אַף עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים, מֻתָּר חוּץ לַסֻּכָּה. וּלְפִי מַה שֶּׁהֶעְתִּיק הַגְּרָ״א הַטַּעַם** דְּלָאו מִצְוָה מִדְּאוֹרַיְתָא הִיא שֶׁיִּדְחֶה הַסֻּכָּה כְּמוֹ נִשּׂוּאִין, **אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה אָסוּר חוּץ לַסֻּכָּה. וְכֵן בִּפְרִי מְגָדִים מְצַדֵּד דְּאֵין לְהָקֵל בָּזֶה בְּכָל גַּוְנֵי. וְכֵן בִּסְעוּדַת אֵרוּסִין וּפִדְיוֹן הַבֵּן וּבַר מִצְוָה וְסִיּוּם וְכַדּוֹמֶה, פְּשִׁיטָא דְּבָעֵי סֻכָּה** [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (ס״ק כא)]. עוֹד כָּתַב **שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ סֻכָּה קְטַנָּה, מֻתָּר לִבְנוֹת לוֹ סֻכָּה גְּדוֹלָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד לְצֹרֶךְ סְעוּדַת בְּרִית מִילָה,** דְּהָוֵי לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד, **וְאַף דִּלְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד גַּם כֵּן לֹא מֻתָּר רַק בְּצִנְעָא, מִכָּל מָקוֹם הָכָא נִכָּר דִּלְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד הוּא, וּבְנִכָּר מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּפַרְהֶסְיָא** כַּמְבֹאָר סִימָן תקל״ג סָעִיף ד׳. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

ז * שְׁלוּחֵי מִצְוָה וְכוּ׳. עַיֵּן בִּתְשׁוּבַת כְּתַב סוֹפֵר סִימָן קי״ט **דְּדַוְקָא כְּשֶׁהִיא כֻּלָּהּ לַד׳ וְאֵין בָּהּ הֲנָאָה לְעַצְמָהּ, אֲבָל בְּהוֹלֵךְ בְּשָׂכָר וְעִקָּרוֹ שֶׁל הַשָּׁלִיחַ לַהֲנָאָתוֹ מִתְכַּוֵּן, לֹא נִפְטָר עַל יְדֵי זֶה מִמִּצְוַת סֻכָּה,** עַיֵּן שָׁם [פִּתְחֵי תְשׁוּבָה]. **וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ל״ח בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הֵם וְתַגָּרֵיהֶם כוּ׳:**

ח * הוֹלְכֵי דְּרָכִים בַּיּוֹם וְכוּ׳. דַּע דְּאַחֲרוֹנִים מְחֻלָּקִין בְּפֵרוּשׁוֹ. דַּעַת הַלְּבוּשׁ, דְּמַה שֶּׁאָמְרוּ פְּטוּרִין בַּיּוֹם, הַיְינוּ שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין מִלֶּאֱכֹל עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְסֻכָּה [אִם לֹא שֶׁיִּזְדַּמֵּן לְפָנָיו סֻכָּה בְּעֵת הָאֹכֶל בְּלִי טֹרַח], וּמַה שֶּׁאָמְרוּ וְחַיָּבִין בַּלַּיְלָה, הַיְינוּ כְּשֶׁבָּא לָלוּן בִּמְקוֹם יִשּׁוּב מְחֻיָּב לְחַפֵּשׂ סְבִיבוֹתָיו אוּלַי יֵשׁ שָׁם סֻכָּה לֶאֱכֹל וְלִישֹׁן שָׁם, אָמְנָם אִם נִזְדַּמֵּן לוֹ שֶׁלָּן שָׁם בֵּין הַנָּכְרִים שֶׁאֵין שָׁם סֻכָּה, וּסְבִיבוֹתָיו אֵין יְהוּדִים, פָּטוּר מִלַּעֲשׂוֹת שָׁם סֻכָּה. וּלְפִי דְּבָרָיו, מַה שֶּׁאָמַר הָרַמָ״א וְדַוְקָא כְּשֶׁיּוּכְלוּ לִמְצֹא שָׁם סֻכָּה, הוּא כִּפְשָׁטֵהּ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, וְזֶהוּ גַּם כֵּן מַה שֶּׁכָּתַב הָרַמָ״א בְּסוֹף דְּבָרָיו וְאַף עַל גַּב דְּיֵשׁ לְהָקֵל, רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמַה שֶּׁאָמְרוּ וְחַיָּבִין בַּלַּיְלָה הַיְינוּ דַּוְקָא כְּשֶׁמּוֹצֵא סֻכָּה בִּמְקוֹמוֹ. וְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו), דְּמַה שֶּׁאָמְרוּ פְּטוּרִין מִן הַסֻּכָּה בַּיּוֹם, הַיְינוּ אַף כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמָלוֹן פָּטוּר לִטְרֹחַ לַעֲשׂוֹת שָׁם סֻכָּה בְּעֵת הָאֹכֶל, כֵּיוָן שֶׁדַּעְתָּם לֵילֵךְ לְאַלְתַּר, וְחַיָּבִין בַּלַּיְלָה לַעֲשׂוֹת שָׁם סֻכָּה כֵּיוָן שֶׁנָּח שָׁם, אֲפִלּוּ אִם לָן אֵצֶל נָכְרִי, אִם יֵשׁ לוֹ שָׁם מִמַּה לַּעֲשׂוֹת סֻכָּה, [וַאֲפִלּוּ אִם צָרִיךְ לְהוֹצִיא עַל זֶה מְעַט מָעוֹת, אֶפְשָׁר דְּצָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל עַל זֶה], [א]אָמְנָם אִם בָּא לִכְפָר סָמוּךְ לְעֵת הָאֹכֶל, אֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַל עֲשִׂיַּת הַסֻּכָּה, כְּמוֹ בִּירִידַת גְּשָׁמִים דְּלֹא אַמְרִינָן שֶׁיַּמְתִּין מִלֶּאֱכֹל, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁעַכְשָׁו רוֹצֶה לֶאֱכֹל וְאֵין לוֹ סֻכָּה פָּטוּר, הוּא הַדִּין בָּזֶה. וּלְפִי דְּבָרָיו, מַה שֶּׁכָּתַב הָרַמָ״א וְדַוְקָא כְּשֶׁיּוּכְלוּ לִמְצֹא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֶחָתָן לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ וְלֵישֵׁב בַּסֻּכָּה וְלֹא לְבָרֵךְ, וְכֵן הַשּׁוֹשְׁבִינִים כְּשֶׁאוֹכְלִין אֵצֶל הֶחָתָן וּמְשַׂמְּחִין אוֹתוֹ בְּתוֹךְ שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וְיוֹשְׁבִין שָׁם בַּסֻּכָּה, אֵין צְרִיכִין לְבָרֵךְ, אֲבָל כְּשֶׁאוֹכְלִין בְּבֵיתָם, חַיָּבִין בְּסֻכָּה וּצְרִיכִין לְבָרֵךְ: **(לד) וּסְעוּדַת בְּרִית מִילָה וְכוּ׳.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם צַר לָהֶם הַמָּקוֹם לָשֶׁבֶת שָׁם וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לִשְׂמֹחַ שָׁם כָּל כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם חַיָּבִין בְּסֻכָּה, דְּאַף עַל גַּב דִּסְעוּדַת מִצְוָה הִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס״ה סָעִיף י״ב, מִכָּל מָקוֹם לֹא דָּמֵי לִסְעוּדַת חָתָן שֶׁהִיא מִצְוָה גְּדוֹלָה לְשַׂמֵּחַ חָתָן וְכַלָּה וְנִקְרֵאת סְעוּדַת מִצְוָה בְּכָל מָקוֹם, אֲבָל זֶה אֵינָהּ מִצְוָה כָּל כָּךְ, וְאִם כֵּן דַּי לָהֶם בַּעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג)]. וּמִכָּל מָקוֹם בִּשְׁמִינִי עֲצֶרֶת, אִם רוֹצִים יְכוֹלִים לֶאֱכֹל בַּבַּיִת בִּסְעוּדַת בְּרִית מִילָה [אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יט) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (מי הם הפטורים ס״ט)]: **ז (לה) שְׁלוּחֵי מִצְוָה.** כְּגוֹן שֶׁהוֹלֵךְ (נג) לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ אוֹ לִלְמֹד תּוֹרָה אוֹ לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה: **(לו) פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה.** אֲפִלּוּ (נד) בִּשְׁעַת חֲנִיָּתָן, וְיֵשׁ לִפְנֵיהֶם סֻכָּה בְּנוּיָה: **(לז) בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ הוֹלְכִין רַק בַּיּוֹם (נה) פְּטוּרִין גַּם בַּלַּיְלָה, (נו) מִפְּנֵי שֶׁטְּרוּדִים בְּמַחֲשֶׁבֶת הַמִּצְוָה וְתִקּוּנָהּ, וְהָוֵי הַכֹּל בִּכְלַל עוֹסֵק בְּמִצְוָה וּפָטוּר מִמִּצְוָה אַחֶרֶת: **(לח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ל״ח.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּסָעִיף ח׳ בַּהַגָּ״הּ, דְּמוּכָח שָׁם דְּדַוְקָא כְּשֶׁצָּרִיךְ לִטְרֹחַ אַחַר הַסֻּכָּה, אֲבָל אִם אֵין צָרִיךְ לִטְרֹחַ אַחֲרֶיהָ, כְּגוֹן שֶׁיֵּשׁ סֻכָּה מְזֻמֶּנֶת לְפָנָיו, צָרִיךְ לִכְנֹס בַּסֻּכָּה וְלֶאֱכֹל וְלִישֹׁן שָׁם. (נז) וְאִם אֵין יְכוֹלִים לִישֹׁן כָּל כָּךְ בְּטוֹב בַּסֻּכָּה, וְיִהְיוּ יְגֵעִים לְמָחָר וְלֹא יוּכְלוּ לְקַיֵּם הַמִּצְוָה כָּרָאוּי, פְּטוּרִין: **ח (לט) הוֹלְכֵי דְּרָכִים וְכוּ׳.** דְּ׳תֵּשְׁבוּ׳ כְּעֵין תָּדוּרוּ אָמַר רַחֲמָנָא, וְיָדוּעַ כְּשֶׁאָדָם דָּר בְּבֵיתוֹ בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵינוֹ נִמְנָע מִלִּנְסֹעַ לְאֵיזֶה עִנְיָן וּמַנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ, וְכֵן הוּא הַדִּין בְּסֻכָּה: **(מ) פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה בַּיּוֹם.** הַיְנוּ (נח) שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין מִלֶּאֱכֹל עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְסֻכָּה, (נט) אִם לֹא שֶׁיִּזְדַּמֵּן לְפָנָיו סֻכָּה בְּעֵת הָאֹכֶל בְּלִי טֹרַח: **(מא) וְחַיָּבִין בַּלַּיְלָה.** הַיְנוּ כְּשֶׁלָּן בַּלַּיְלָה בִּמְקוֹם יִשּׁוּב, אֲפִלּוּ אֵין בָּאוּשְׁפִּיזָא שֶׁלּוֹ סֻכָּה, כְּגוֹן שֶׁהוּא נָכְרִי, חַיָּב לְהִשְׁתַּדֵּל (ס) אוּלַי יִמְצָא סְבִיבוֹת מִשְׁכָּנוֹ אֵיזֶה יְהוּדִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ סֻכָּה: **(מב) אֲבָל אִם אֵינָם מוֹצְאִים סֻכָּה וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהִשְׁתַּדֵּל וְלֹא מָצָא סֻכָּה סְבִיבוֹתָיו, יוּכַל לֶאֱכֹל וְלָלוּן בְּאוֹתוֹ מָקוֹם בְּלִי סֻכָּה, (סא) וְאֵינוֹ מְחֻיָּב לַעֲשׂוֹת סֻכָּה. וְהָא דִּמְסַיֵּם יוּכְלוּ לֵילֵךְ לְדַרְכָּם, רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ אִם הוּא יוֹדֵעַ בְּבֵיתוֹ שֶׁבַּדֶּרֶךְ שֶׁהוֹלֵךְ לֹא יִמְצָא שָׁם סֻכָּה, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לָצֵאת מִבֵּיתוֹ, דִּכְלָל בְּיָדֵינוּ תֵּשְׁבוּ כְּעֵין תָּדוּרוּ, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן ל״ט: **(מג) דְּאֵין לוֹ לַעֲשׂוֹת שָׁם דִּירָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר הֵיכָא דְּאֵין מוֹצֵא סֻכָּה (סב) אֵין מְחֻיָּב לַעֲשׂוֹת מֵחָדָשׁ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (נג) רַשִׁ״י (כה. ד״ה שלוחי) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: **(נד)** פּוֹסְקִים: **(נה)** בְּרַיְיתָא (כו.): **(נו)** רַשִׁ״י (כו. ד״ה הולכים) וְרַ״ן (יב.): **(נז)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ח (נח)** לְבוּשׁ: **(נט)** אַחֲרוֹנִים: **(ס)** כֵּן מַשְׁמַע מֵחַיֵּי אָדָם (כלל קמז סכ״ב) כְּפִי מַה שֶּׁבֵּאֵר דִּבְרֵי הַלְּבוּשׁ, וְנָכוֹן הוּא: **(סא)** לְבוּשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, וּכְפִי מַה שֶּׁבֵּאַרְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה הולכי), וּדְלֹא כְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו): **(סב)** וּקְרָאָהּ בְּשֵׁם דִּירָה, עַל שֵׁם מַאֲמַר הַגְּמָרָא (ב.) צֵא מִדִּירַת קֶבַע וְשֵׁב בְּדִירַת עֲרַאי. וּלְפִי דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), אֵינִי יוֹדֵעַ אֵיךְ יְפָרֵשׁ דִּבְרֵי רַמָ״א אֵלּוּ:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סט״ז) כתב שהיתר זה הוא באופן שאם יתעכב באכילתו או בשנתו ע״י בניית הסוכה יתעכב בדרכו, שלא יוכל לילך למחר בהשכמה לדרכו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah